

Dwalen met Elsschot

RELAX CULTUUR

Nog tot eind oktober is Antwerpen 'de stad van Elsschot', letterlijk. Tentoonstellingen, theater, films en concerten zijn de pilaren waarop het gelijknamige literair stadsfestival is opgebouwd. Het is tegelijk een uitgelezen kans om de mens achter Willem Elsschot te leren kennen. Elsschot-kenner en cultuurjournalist Eric Rinckhout licht alvast een tipje van de sluier op.

“De bedoeling van dit festival is om een auteur en een stad met elkaar te verbinden. Er zijn de voorbeelden van James Joyce en Dublin, Franz Kafka en Praag... Bij het noemen van de naam Kafka denken we meteen aan Praag, en bij Joyce aan Dublin. Dit festival wil dus Elsschot duidelijker aan Antwerpen koppelen. Waarom? Omdat Elsschot verbonden is met Antwerpen. En misschien omdat dat gegeven minder bekend is dan wij aannemen. In september is mijn nieuwe boek verschenen, over de band tussen Elsschot en Antwerpen. Hiermee heb ik geprobeerd om Alfons De Ridder, zoals de man in werkelijkheid heette, te situeren. Hij wordt in 1882 in Antwerpen geboren en woont er het grootste deel van zijn leven. Het is ook hier dat hij in 1960 sterft. Met andere woorden: Elsschot heeft een erg nauwe band met de stad.”

Een man met vele gezichten

“Elsschot leren kennen is aan de ene kant helemaal niet moeilijk, maar aan de andere kant onwaarschijnlijk moeilijk. Zijn werk lijkt heel eenvoudig, wat ook deels de aantrekkingskracht ervan verklaart. Neem nu zijn debuut, 'Villa des Roses'. Dat is precies honderd jaar oud, geschreven in 1910. Het werk leest nog altijd ongelofelijk vlot. De taal is lichtjes, maar bijna

niet verouderd. Tezelfdertijd is Elsschots werk – en dan denk ik aan 'Kaas', en zeker aan 'Het Dwaallicht' – bijzonder complex. Van zodra je je erin verdiept, blijkt hij een bijzonder moeilijk te doorgronden auteur te zijn. Het is ook een man met vele gezichten, en dat merk je in zijn werk.”

“De belangstelling voor het werk van Willem Elsschot is nog steeds aan het groeien. Ik verwijs graag naar 'Het Dwaallicht', dat zich afspeelt in 1938 in Antwerpen. Het boek pleit voor broederschap met onze anderskleurige medemens, in dit geval met drie Afrikaanse matrozen. Antwerpen blijkt echter op dat moment in de greep van de vreemdelingenhaat. De Tweede Wereldoorlog staat voor de deur en het fascistische ideeëngoed bloeit volop, met Hitler aan de macht in Duitsland. Elsschot schetst een fantastisch sfeerbeeld van die tijd. Zo is er de passage met het hoofddeksel, die visionair aandoet. Want ook vandaag worstelen we nog altijd met hoofddeksels en religie. Dit boek alleen al maakt hem zeer actueel. Maar als je 'Villa des Roses' leest, of 'Kaas', dat over de mislukking van een zakenman gaat, krijg je hetzelfde gevoel. In het Verenigd Koninkrijk kende de vertaling van 'Kaas' een gigantisch succes, allicht mede omdat

men in Laarmans' kaashandel de mislukking van de eens zo veelbelovende dotcom-industrie herkende. Elsschot kan dus nog steeds erg geapprecieerd worden. Precies omdat hij thema's bespeelt die blijven be-roeren. Zo gaat veel van zijn werk over bedrog, zowel in zaken als in de liefde. En dat is van alle tijden.” ::

Lees het volledige interview op www.vtbkultuur.be

expoZie: Dicht bij Elsschot en Dwaallichtwandeling

Over het leven en werk van Willem Elsschot bestaan tal van mythes. Ga met vtbKultuur op zaterdag 13 november naar de tentoonstelling 'Dicht bij Elsschot' in het Letterenhuis. Vervolgens treed je – letterlijk – in de sporen van Frans Laarmans, Elsschots alter ego. **Meer info en reserveringen:** www.vtbkultuur.be, tel. 03/224.10.52

Win vtbKultuur geeft 20 exemplaren van Rinckhouts 'Dwaalspoor' weg. Waag je kans een **stuur een e-mail naar info@vtbkultuur.be** met je naam, adres en telefoonnummer.

Onweerstaanbaar ledenaanbod vtbKultuur* VS vs. Europa

De tentoonstelling 'Amerika, dit is onze geschiedenis!' in het indrukwekkende kader van Tour & Taxis in Brussel presenteert de geschiedenis van de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Europa. Grote liefde, misprijzen, wederzijds begrip en afhankelijkheid zijn maar enkele van de motieven die die bewogen relatie tekenen. Dit reizende initiatief van het Museum van Europa illustreert dat met woord, voorwerp en beeld. vtbKultuur-leden genieten een exclusieve korting van 50% op de toegangsprijs op vertoon van de lidkaart aan de kassa. Geldig voor max. vijf personen, van 15 oktober t.e.m. 31 december.

Meer info: www.expo-europe-usa.be. (*VAB-leden zijn ook lid van vtbKultuur.)

>>

Aantal Vlamingen tellen in Brussel?

STANDPUNT

Door JOHAN VAN DEN DRIESSCHE, nationaal voorzitter vtbKultuur, johanvandendriessche@vtbkultuur.be

Volgens een studie van de UCL (Université catholique de Louvain) zou Brussel nog maar 56.000 Vlamingen tellen, amper 5,3 % van de bevolking. Dit onderzoek is niet ernstig. Iedereen weet dat het rijksregister, belastingaangiften, verkiezingsresultaten e.d., waarop de universiteit zich baseert, onbetrouwbare cijfers geven door de sociologische druk op de Vlamingen. Verkiezingen zijn ook geen talentelling en geven de kanseliersbonus vooral aan Franstaligen, omdat zij alle burgemeesters en de meeste schepenen leveren. Met het Nederlandstalige onderwijs, dat heel succesvol is, houdt de UCL zelfs helemaal geen rekening. Bovendien maakt zij graag de gewilde fout dat wie niet-Nederlandstalig is, automatisch Franstalig is. “De Franse gemeenschap is zodanig etnocentrisch dat ze vergeet dat het Frans in Brussel alleen door de nieuwe Belgen nog de meerderheid heeft” (VUB-filosoof Eric Corijn). Hoeveel zouden er bijvoorbeeld voor het Engels opteren als dat zou kunnen?

Het Nederlands heeft er bij 16% van de bevolking een plaats in het dagelijkse leven (incl. tweetalige gezinnen); dat loopt op tot 22% bij de jeugd, stelt VUB-taalsocioloog Rudi Janssens. Maar Vlamingen wonen niet enkel in Brussel. Er zijn de 250.000 Vlaamse pendelaars, de 25.000 Vlaamse hogeschoolstudenten en al diegenen die zich bedienen van de Vlaamse instellingen voor onderwijs, cultuur, gezondheidszorg en welzijn of in de stad gaan winkelen.

De echte vraag is wat we doen met het dalende aantal Vlamingen in Brussel, want dát staat inderdaad vast. Een bedrijf dat markt verliest, probeert die terug te winnen. Wat doet het federaal en Brussels niveau op dat vlak? Toch niet de overblijvende Vlamingen van minder rechten of infrastructuur voorzien? Welke hoofdstad in de wereld meent nu dat ze goed bezig is als zij de grootste bevolkingsgroep van het land afstoot? Het doel moet zijn méér Nederlandstaligen in Brussel te krijgen en te houden! Brussel moet op dat vlak een meetbare doelstelling krijgen in het kader van zijn hoofdstedelijke en tweetalige rol, die de stad dient te spelen en waarvoor ze reeds ruim de middelen krijgt. ::

Klapstoel

vtbKultuur streeft als toonaangevende, Vlaamse vereniging op een open en toegankelijke manier culturele ontplooiing na. Door het stimuleren van ontmoetingen, het delen van ervaringen op een respectvolle en actieve manier neemt vtbKultuur zijn maatschappelijke rol ten volle op. Dat dat engagement geen dode letter is, blijkt uit ‘De Wereld Rond’, waarin doorgewinterde globetrotters hun blik op de wijde wereld delen. Ook de reeks ‘Klapstoel’ in de lokale vtbKultuur-afdelingen laat personen aan het woord die tijdens hun leven, werk of studies inspirerende ervaringen in het buitenland hebben opgedaan. Benieuwd naar het wedervaren van een stapper naar Santiago de Compostela, jongeren die in Togo verbleven of de verhalen van de afscheidnemende Mechelse stadsbeiaardier Jo Haazen?

Meer informatie over het engagement van vtbKultuur en reserveringen: www.vtbkultuur.be, tel. 03/224.10.52.

Colofon rubriek vtbKultuur

- Medewerkers: Elke Aerts, Roel Daenen, Wim Kempenaers, Wim Oosterlinck
- vtbKultuur, Osystraat 35, 2060 Antwerpen – tel. 03/224.10.52 – fax 03/224.10.56 – info@vtbkultuur.be – www.vtbkultuur.be
- Voor de agenda van alle vtbKultuur-activiteiten: zie www.vtbkultuur.be